

VÄGRA VÅLD!

FN:S DEKLARATION OM AVSKAFFANDET AV VÅLD MOT KVINNOR

FN antog år 1993 en deklaration om avskaffandet av allt våld mot kvinnor. Deklarationen anger tre kategorier av våld mot kvinnor.

Den första är våld som begås av staten, till exempel våld som begås mot kvinnor i förvar och som ett led i krigföring.

Den andra kategorin är våld som begås i samhället, allt från våldtäkt och människohandel till ofredande på arbetsplatsen.

Den tredje kategorin är våld inom familjen och i hemmet. Där ingår även incest och selektiva aborter.

ISTANBULKONVENTIONEN...

...är Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet. Det konstateras att detta våld är ett allvarligt brott mot de mänskliga rättigheterna och i sig en diskriminering mot kvinnor. Syftet med konventionen är att uppnå nolltolerans av sådant våld. Detta ska uppnås genom förebyggande arbete mot våld, skydd för brottsoffren och åtal av förövarna.

Det behövs även attitydförändrande arbete med ökade krav på jämställdhet mellan könen. Det är i bristande jämställdhet som roten finns till våldet i en kultur som både upprätthåller och förnekar dess existens.

Konventionen övervakas av en expertgrupp och Partskommittén. Dessa granskar och ger rekommendationer till länderna. Sverige har som 1 av 24 stater ratificerat konventionen, ytterligare 43 stater har skrivit under. Läs mer på www.coe.int/conventionviolence

SVERIGE...

...går från ord till handling genom en tioårig strategi som vi berättar mer om på baksidan.

I budgetpropositionen uttrycker regeringen att ett av jämställdhetsmålen är att mäns våld mot kvinnor ska upphöra: "Mäns våld mot kvinnor är ett av de yttersta uttrycken för ojämställdhet."

"Regeringen avsätter drygt 900 miljoner kronor 2017–2020 för att stärka det våldsförebyggande arbetet inom detta område.

Åtgärder presenteras i en nationell strategi för att motverka mäns våld mot kvinnor. I strategin kommer bl.a. att ingå åtgärder där pojkar och män involveras i det förebyggande arbetet. Regeringen kommer även att återkomma med åtgärder avseende de brister som Inspektionen för vård och omsorg konstaterat i arbetet med våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld."

"Jag önskar att folk hade vågat fråga hur jag hade det"

"Jag hade stått ut med hans hot och nedlåtande kommentarer om mig och barnen så länge, men när han slog mig var gränsen nådd. Då körde jag ut honom."

"Nu i efterhand vet jag att jag såg signalerna tidigt"

Varje år anmäls närmare 30000 fall av våld mot kvinnor. Mörkertalet är stort.

Mäns våld mot kvinnor tar sig olika uttryck. Det kan vara psykiskt med nedsättande kommentarer, hot, kränkningar eller skadade husdjur. Det kan vara fysiskt med knuffar, nyp, slag eller sparkar eller sexuellt våld. De allra flesta våldsbrott mot kvinnor begås av en närstående man. Att utsätta en annan människa för våld är ett brott och straffbart.

”Jag önskar att folk hade vågat fråga hur jag hade det”

När första slaget kom hade Hanna i flera år fått höra hur dålig och värdelös hon var. Hon kunde inte köra bil, var en usel mamma och hade sjåpiga barn. Men mannen hon levde med kunde också vara charmig och snäll när hon mådde som sämst.

– Nu i efterhand vet jag att jag såg signalerna tidigt, men jag ursäktade honom och tyckte att alla människor är värda en andra chans.

Hanna och hennes barn har i dag lämnat det gemensamma hem de hade med mannen som utsatte Hanna för kränkningar och våld. De håller på att bygga upp en ny tillvaro i en annan kommun. Barnen har börjat i nya skolor och hon själv är på god väg att hitta tillbaka till ett liv utan förtryck, ett liv där hon och barnen står i centrum. Förhållandet som började så bra med stark förälskelse, vackra ord och röda rosor tog slut en vinterdag för ett par år sedan.

– Jag hade stått ut med hans hot och nedlåtande kommentarer om mig och barnen så länge, men när han slog mig var gränsen nådd. Då körde jag ut honom.

De träffades via dejtingsajt på nätet, Hanna och mannen som hon skulle komma att gifta sig med. Hanna levde då själv med två barn i skolåldern och träffade den nye mannen de helger barnen var hos sin pappa.

– Han var så fin och rar. Han bokade hotell åt oss, bjöd på restaurang och skämde verkligen bort mig.

Relationen utvecklades snabbt med frieri och förberedelser för att flytta ihop. Hanna tog med sig sina barn och flyttade in hos mannen. De gifte sig, köpte en ny gemensam bostad och hon blev gravid. Nu efteråt kan Hanna se att mannen ändrade beteende redan då. Efter bara ett par månaders samboende mådde hon så dåligt att hon började gå till psykolog.

– Han hackade på allt jag gjorde. Jag kunde inte laga mat, inte uppfostra mina barn och var en usel bilförare. Barnen fick höra att de var jobbiga och värdelösa.

Emellanåt fanns stunder av glädje och omtanke. Mannen var som snällast när Hanna

kände sig som mest nedtryckt och misslyckad. Då plockade han fram sin charm och hon blev hoppfull igen. Hon intalade sig att förhållandet nog skulle bli bättre när deras gemensamma barn föddes, det som han vid flera tillfällen hotfullt sagt skulle bort ur magen, barnet han knappt ville se åt när det väl var fött.

Relationen blev inte bättre. Bebisen var ful och Hannas äldre barn var sjåpiga och pjoskiga. Hanna var överkänslig som började gråta över det han sa. Han hade ju rätt. Tyckte han.

Även om många i bekantskapskretsen såg mannen som trevlig och schysst, fanns också några som redan tidigt varnade Hanna för mannen och sa att han inte var bra att ha en relation med. En väninna var så orolig att hon ofta kom på oanmälda besök, så ofta att mannen inte alltid orkade behålla sin trevliga yttre fasad.

– Nu efteråt kan jag önska att folk skulle ha varit ännu tydligare och vågat fråga hur jag hade det. Jag kanske hade försvarat honom då, men i min ensamhet skulle jag ha tänkt på vad de sagt. Och jag borde ha lyssnat mer på barnen, de sa redan från början att han var obehaglig!

Efter misshandeln den där vinterdagen för snart två år sedan fick Hanna kontakt med Kvinnojouren. Hon visste inte så mycket om den, utan trodde att den mest fanns för misshandlade kvinnor som behövde skyddat boende.

– Men det var så skönt att prata med dem. De har så mycket erfarenheter och stöttade mig där jag befann mig. De fick mig att känna mig värdefull igen.

Från början berättade inte Hanna allt vad hon varit med om. Hon trodde att Kvinnojouren skulle tvinga henne att polisanmäla misshandeln om hon berättade. Med tiden vågade hon berätta mer och mer och så små-

ningom polisanmälde hon mannen för den misshandel han hade utsatt henne för.

– Men det var mitt eget val och ingen press från Kvinnojouren. Nu vet jag också att man kan ringa dit helt anonymt om man vill.

Hanna bodde aldrig på det skyddade boendet, utan valde att bo kvar i sitt hem med barnen. Efter att hon kört ut mannen följde några oroliga månader då han vägrade lämna dem i fred. Han körde förbi bostaden flera gånger om dagen trots att han hade belagt med kontaktförbud. Ibland kunde han dyka upp i dörren och ta sig in med nycklarna han inte lämnat tillbaka. Han ömsom hotade, ömsom bad Hanna om att det skulle bli de två igen. Till slut såg hon ingen annan utväg än att flytta.

Inför rättegången mot mannen var Hanna nervös. Hon hade ett målsägandebiträde i rätten, men fick också stöd av Kvinnojouren inför förhandlingen.

– Utan de samtalen hade jag inte pallat. De har varit med förr och kunde stötta mig. Jag kände mig stärkt efter våra samtal. Och det var fantastiskt när en av de anställda sa att hon skulle vara med mig i rätten. Det var så skönt att se henne där!

I dag har Hanna ensam vårdnad om det yngsta barnet. Hennes större barn har fått stöd av en kurator. Inom familjen är de öppna med varandra om sina känslor och pratar mycket om det de varit med om. Hon gråter ofta när hon är ensam och har fått en annan syn på människor. Livet har ändå gått vidare och i somras följde Hanna och barnen med på en resa som Kvinnojouren arrangerade, där de även träffade många andra kvinnor och barn som varit utsatta för våld.

– Jag visste att alla hade gått igenom liknande saker och ändå hade vi så roligt. Att se barnen skratta och må gott efter allt som hänt var underbart!

Hanna är inte kvinnans riktiga namn.

VARFÖR GÅR HON INTE?

Även en relation som slutar i misshandel börjar med kärlek och förälskelse. När första slaget kommer har han redan begränsat hennes livsutrymme, med svartsjuka kommentarer, kritik mot hennes familj och klädsel. Han har läst hennes sms, hindrat henne att delta i kvällskurs eller träffa gamla vänner. Första slaget kommer när hon redan har anpassat sig till hans världsbild.

Även den man som slår kan efteråt trösta och visa värme. Det gör det svårare att lämna honom.

Ju längre tiden går, desto svårare blir det för henne att bryta upp och gå. Det liv hon lever är ofta isolerat och hon anammar alltmer mannens sätt att se på tillvaron, både hon och han normaliserar våldet.

Gemensamma barn kan också göra det svårt att bryta upp. Samtidigt kan barn och husdjur vara det som får henne att lämna, när våldet drabbar även dem.

Många kvinnor bryter upp, startar om och börjar ett nytt liv, fritt från hot och våld.

FOTO PRIVAT

ATT JOBBA IDEELLT I KVINNOJOURN

MARIA WARNE, jourkvinna sedan ett år tillbaka

– Vi möter kvinnor och barn med väldigt olika bakgrund och måste vara öppna för att de kan ha olika idéer om hur livet ska vara.

VARFÖR ÄR DU ENGAGERAD I KVINNOJOURN?

Det är utifrån flera aspekter. För det första är det ett sätt att jobba med kvinnors situation och de maktstrukturer som finns i samhället. I vanliga fall jobbar jag väldigt teoretiskt med undervisning och forskning. I journ jobbar jag väldigt praktiskt. Det andra är att det här faktiskt ger mig mycket. Alla möten med kvinnor som jag annars kanske inte skulle ha mött vidgar mina vyer. Jag tror att mitt engagemang ger mig minst lika mycket som jag ger dem jag möter.

VAD KRÄVS FÖR ATT VARA JOURKVINNA?

Jag tycker att man ska ha en ganska stabil tillvaro. Om man själv lever i en kaotisk situation är det kanske inte rätt tid i livet att engagera sig som jourkvinna. Sen tycker jag att man ska ha en humanistisk och feministisk syn. Med feministisk menar jag uppfattningen att människor ska ha samma rättigheter och villkor, oavsett kön.

En bra jourkvinna behöver kunna tänka utanför normen och inte bara ha sig själv som referensram. Vi möter kvinnor och barn med väldigt olika bakgrund och måste vara öppna för att de kan ha olika idéer om hur livet ska vara. Samtidigt är det viktigt att våga stå upp för vad man tycker är fel och oacceptabelt i en relation.

VEM KAN KONTAKTA KVINNOJOURN?

Det behöver inte vara en utsatt kvinna, utan vem som helst kan ringa och bolla tankar och oro. Det kan vara en väninna eller en granne som man är orolig för. Vi finns även för yngre tjejer, som kanske har sin första tonårsrelation eller blir utsatt för sexuella trakasserier i skolan. Hon behöver inte säga vem hon är, utan kan ringa anonymt. Det behöver inte vara så märkvärdigt att ringa ett samtal och prata med oss. Jag tror att många vet om att Kvinnojourn finns, men kunskapen om vad vi gör och vem som kan ringa till oss behöver bli bättre.

BLEV JOURANDET SOM DU HADE FÖRVÄNTAT DIG?

Nej, inte alls. Jag kände stor oro över att möta väldigt mycket akut våld och att jag inte skulle kunna hantera det jag mötte. Nu är jag där som jourkvinna varje vecka och det känns för mig som energipåfyllnad. Det började som en insats jag ville göra för någon annan, men det känns inte alls som en uppoffring. Jag tänker mer att vi är kvinnor som möts i olika skeden i livet och kan jag vara ett stöd är det bra.

Det finns en baksida

Våldet som Kvinnojouren möter kan se olika ut

Hot, kränkande kommentarer, krav på sexuella tjänster, knytnävar och strypgrepp – så kan våldet se ut som Kvinnojouren möter. De flesta kontakter börjar med ett telefonsamtal. Det är ovanligt att en kvinna kommer blodig och blåslagen direkt till jouren.

Helén Fredriksson bjuder på kaffe i Kvinnojurens lokaler i centrala Östersund. Ungefär så, med kaffe och ett samtal, möter hon även de stödsökande kvinnor som söker sig till jouren.

De flesta kontakter börjar med ett telefonsamtal, från antingen den utsatta kvinnan eller någon i hennes närhet.

– Vi möter kvinnor i alla ålder, alla nationaliteter, med barn och utan barn och med olika social status i samhället.

En del kvinnor börjar med att ringa anonymt, det är upp till den som ringer att välja hur hon vill ha det. Många börjar berätta om hur mannen lätt blir arg, hotar, anklagar och säger kränkande saker om och till henne.

– Redan där har kvinnan anpassat sig mycket till honom. Hon tänker på hur hon ska agera för att han inte ska bli arg eller irriterad, säger Helén.

En del samtal leder inte längre än så. Helén och hennes kollegor försöker ge per-

STÖD TILL BARN

Barn är vanliga gäster på Kvinnojouren. Några kommer en enstaka gång med sin mamma, medan andra bor en längre tid på jourens tillfälliga akutboende. Sedan en tid tillbaka har jouren en särskild anställd med barnen som främsta fokus.

För de barn som bor på jouren försöker man ordna ett välkomnande, så att barnen också känner att de har en egen plats i boendet och inte bara är medföljande till sin mamma. Små barn kan få ett gosedjur och alla barn visas runt i boendet. Där finns ett särskilt barnrum med leksaker, filmer och andra saker som anpassas beroende på barnens ålder och intressen.

En del barn kan fortsätta gå i skolan under den tid de bor på jouren, medan andra inte kan göra det, på grund av hotbild eller avstånd till skolan. För de barn som inte kan fortsätta i skolan försöker jouren ordna så att de åtminstone har tillgång till skolböcker och regelbundna avstämningar med antingen sin lärare eller med en anställd på jouren.

Att hålla fast vid traditioner kan vara särskilt viktigt för barn som tvingats lämna sina hem. På Kvinnojouren firas både födelsedagar och andra högtider.

Bilden är arrangerad. Micke 'Mojo' Nilsson, sångare/musiker/lärare och Elin Olofsson, författare, ställer upp för att uppmärksamma samhällsproblemet mäns våld mot kvinnor. FOTO ANNA WILHELMSSON

spektiv på förhållandet, fråga kvinnan hur hon ser på relationen och möta henne där hon är. Den utsatta kvinnan försöker ofta hitta förmildrande omständigheter, som att mannen varit arbetslös, har adhd eller sover dåligt på nätterna.

– Där kan vi möta med en annan syn på saken, att en vuxen människa faktiskt har ansvar för hur han betar sig även om han är trött eller arbetslös.

Andra samtal leder vidare. Inte sällan brukar kvinnor efter ett tag berätta om fysisk misshandel som mannen utsatt dem för, om förväntan eller krav på sexuella tjänster och även om ekonomiskt beroende. Mannen kan ha beställt saker i hennes namn eller tagit med henne som delägare i en firma som går i konkurs. Hon kan sakna egna inkomster och därför inte se några möjligheter att klara sig på egen hand.

Många kvinnor är oroliga för barnen, både att barnen ska fara illa av våldet och kränkningarna och att de ska förlora kontakten med pappan om kvinnan väljer att gå.

En del kvinnor är rädda att förlora vårdnaden, eftersom mannen kan ha hotat med just det. Enligt Heléns erfarenheter är det ändå när mannens förtryck riskerar att gå ut över barnen, till exempel när hon inte vågar lämna dem ensamma med pappan eller att de ser eller hör när han slår henne, som hon väljer att lämna.

– För många kvinnor har det blivit så normaliserat att hon själv anpassar sig till mannen och hans humör och världsbild, men när barnen visar att de är påverkade av våldet kanske hon tar ett första steg och ringer.

Långt ifrån alla kvinnor och barn bor på Kvinnojouren. De flesta ringer eller kommer på besök, allt från någon enstaka gång till flera månaders, ibland flera års, kontakter. Det kan gälla allt från samtal om de kränkningar eller det våld hon utsatts för till goda råd om polisanmälan, flytt eller vårdnad om gemensamma barn.

– Att bryta upp är inget du gör med ett samtal, det är en process och det är kvinnorna själva som måste gå igenom den processen. Vi finns där som stöd!

Att som barn uppleva att mamma blir misshandlad och kränkt kan vara väldigt skrämmande.

Det påverkar ofta hela barnets världsbild. Uppskattningsvis upplever vart tionde barn någon gång våld från den ena föräldern mot den andra. Vart tjugonde barn upplever detta ofta (Allmänna Barnhuset 2007; SOU 2001:72). Det vanligaste är att barnets pappa eller styvpappa utsätter mamman för våld.

TRAPPAN är en modell för krissamtal med barn som upplevt våld i sin familj.

Syftet med Trappan är att ge barnen möjlighet att berätta om och bearbeta sina upplevelser av våld och att göra det som hänt begripligt, vilket i sin tur ska minska risken för post-traumatiskt stressyndrom. Barnet ska få en egen kontakt för att berätta om sina upplevelser och tankar.

Trappanmodellen innebär att man erbjuder barnet individuella jagstödjande krissamtal i tre steg: kontakt, rekonstruktion och kunskap och vänder sig till barn mellan 4-18 år.

Idag arrangeras utbildning i Trappanmodellen med högskolepoäng av Ersta Sköndal högskola. Vid Kvinnojouren finns jourkvinnor som är utbildade i Trappanmodellen.

ATT JOBBA IDEELLT I KVINNOJOURN

ELIN LINDÉ, jourkvinna sedan några år tillbaka

VARFÖR BLEV DU JOURKVINNA?

Jag var intresserad av könsroller och den ojämställdhet mellan kvinnor och män som finns i samhället och hur den påverkar oss.

För mig är mäns våld mot kvinnor det yttersta beviset för den här maktordningen. Jag blev förbannad och ville göra något för att förändra. Det här är mitt sätt att påverka!

VAD GÖR DU NÄR DU JOURAR?

Kvinnojouren har telefontid tre kvällar i veckan. När jag började som jourkvinna var jag där ungefär en gång i veckan, men just nu jourar jag ungefär en gång i månaden. Det kan man styra utifrån hur mycket tid man har.

– Jag är då i Kvinnojurens lokaler och svarar i stödtelefonen om någon ringer.

Förutom att vara tillgänglig på telefon träffar jag de kvinnor och barn som just då bor på jouren. Det behöver inte alltid vara att vi pratar om deras situation, utan ibland är jag bara sällskap.

De tillfällen då ingen bor där och ingen ringer brukar jag passa på att läsa ny litteratur inom området eller fixa med något praktiskt som behöver göras.

VAD KRÄVS FÖR ATT JOBBA IDEELLT I KVINNOJOURN?

Rent praktiskt krävs en jourutbildning i Kvinnojurens regi. Efter det gör vi en bedömning på jouren, för det är inte alla som passar att börja joura.

Som jourkvinna tycker jag att man ska vara empatisk och medveten om sina egna fördomar och känslor. Det kan påverka hur jag möter kvinnorna, som ju alla reagerar på olika sätt. För mig är det också självklart att ha ett maktperspektiv på kön, att det faktiskt är patriarkala strukturer som ligger bakom mäns våld mot kvinnor.

Opinionsbildning viktig del av Kvinnojurens arbete

Kvinnojuren brukar förknippas med stöd och hjälp till utsatta kvinnor. En lika viktig del i verksamheten är det förebyggande och opinionsbildande arbetet för jämställdhet i samhället.

– Vi kan inte stötta och skydda om vi inte samtidigt försöker göra något åt samhällsproblemet, säger Jessica Ottosson, ordförande för Kvinnojuren i Jämtlands län.

Hon beskriver det som att Kvinnojuren står på två ben, där det ena är stöd och skydd till utsatta kvinnor och barn, medan det andra är att arbeta förebyggande och opinionsbildande. Genom att utbilda, informera och bedriva kampanjer försöker Kvinnojuren ge kunskap och skapa opinion för att i förlängningen åstadkomma ett jämställt samhälle och därmed ett samhälle fritt från könsrelaterat våld.

– Många säger att män som slår är psykiskt sjuka eller att de missbrukar eller så

försöker man hitta orsaker hos kvinnan som gör att han måste slå. Vi på Kvinnojuren ser inte mäns våld mot kvinnor som individproblem, utan som det tydligaste uttrycket för att vi har ett ojämnt samhälle.

Jessica nämner andra exempel på ojämnt ställdhet i samhället. Där finns kvinnors lägre löner, kvinnoyrkans lägre status, att kvinnor utför mer av det obetalda hemarbetet och inte minst sexualiseringen av flickors och kvinnors kroppar, något som genomsyrar allt från reklam till jargongen i högstadieskorridoren och pornografin.

– Vi ser att unga flickor är utsatta för en väldigt stor press att se ut och bete sig på ett visst sätt och att de utsätts för hårda sexualiserade ord och uttryck från pojkar och män.

Att arbeta med kampanjer ger Kvinnojuren möjlighet att ge en röst åt utsatta kvinnor och barn och samtidigt påverka attityder och bidra till förändring i samhället.

Syftet är att synliggöra den könsmaktsordning, som inte bara Kvinnojurens, utan även organisationer som FN refererar till. Ett exempel på kampanj är när författaren Elin Olofsson och musikern Micke ”Mojo” Nilsson för några år sedan ställde upp på ett arrangerat bröllopsfoto som skildrade baksidan i ett till synes lyckligt äktenskap, se sidorna 2-3.

– Syftet med kampanjer är att väcka tankar, känslor och frågor hos människor. Män utövar våld för att de saknar respekt

för kvinnor och som ett sätt att utöva makt, säger Jessica.

Kvinnojuren är separatistisk, vilket betyder att enbart kvinnor är välkomna som medlemmar och aktiva i föreningen. Det hänger ihop med könsmaktsordningen i samhället. I andra sammanhang tenderar män att sätta agendan, få tolkningsföreträde, högre status och mer taltid än kvinnor. Det har också att göra med att kvinnor som utsatts för våld och övergrepp av män helst vill möta en annan kvinna och vara i ett sammanhang där det enbart finns kvinnor.

I det förebyggande och opinionsbildande arbetet är däremot män välkomna att arbeta tillsammans med Kvinnojurens. Därför bjuder juren gärna in män som deltagare till utbildningar och åhörare på föreläsningar eller använder manliga föreläsare som är bra på området.

– Vi på Kvinnojuren har tagit på oss att lyfta problematiken med mäns våld mot kvinnor, men det är inte vårt ansvar att se till att män tar sitt ansvar. Det här är ett samhällsproblem där män också måste vara med i förändringen.

Patriarkala strukturer och machonormer drabbar även män, men på ett annat sätt. Därför samarbetar vi med män i det utåtriktade, opinionsbildande och förebyggande arbetet med män som vill ta ansvar för mäns beteende, säger Jessica Ottosson.

16 DAYS OF ACTIVISM AGAINST GENDER-BASED VIOLENCE

’16 Days of Activism against Gender-Based Violence’ är en årligt återkommande kampanj där organisationer, regeringar, föreningar och andra grupperingar och individer på olika sätt uppmärksammar och engagerar sig mot mäns våld mot kvinnor över hela världen.

Kampanjen startar den 25 november, som är FN:s internationella dag för avskaffandet av våld mot kvinnor och pågår till och med den 10 december, FN:s internationella dag för mänskliga rättigheter.

I ÖSTERSUND kommer våra röda kvinno-siluetter att synas för att påminna om att det finns många berättelser om våld och hur de påverkar kvinnor och barn.

KVINNOJURENS STÄLLNINGSTAGANDE...

...MOT PROSTITUTION OCH MÄNNISKOHANDEL

Kvinnojuren ser prostitution som en form av mäns våld mot kvinnor och tjejer. I ett samhälle som försvarar principerna för juridisk, politisk, ekonomisk och social jämlikhet ska inte kvinnors och flickors kroppar kunna köpas och säljas. För Kvinnojuren är det därför en nödvändighet att köp av en annan människa ska vara kriminaliserat. Prostitution är detsamma som betalda våldtäkter. Kvinnor och flickor i prostitution är brottsoffer för mäns våld och de ska därför inte riskera rättsliga påföljder.

...MOT PORNOGRAFI

Kvinnojuren ser pornografi som en form av sexualiserat våld mot kvinnor. Den förstärker stereotypa bilder av kvinnor och män och befäster bilden av kvinnan som underordnad.

I pornografin finns kvinnan enbart till för mannens sexuella behov. Det är en förnedrande bild av både kvinnor och män. Kvinnojurens erfarenheter visar också på en tydlig koppling mellan pornografi och fysiskt våld, då många män som utövar våld mot kvinnor använder porr i samband med övergreppen.

...OM VÅRDNAD OCH BOENDE FÖR BARN

Kvinnojuren tycker att barns behov av trygghet och rätten till att växa upp i en familj utan förekomsten av våld, alltid ska gå före föräldrars behov. I de sammanhang där Kvinnojuren möter barn innebär det i praktiken att barnets säkerhet ska överordnas pappans "rätt" till sitt barn. Barn ska inte tvingas till umgänge med en pappa som har misshandlat deras mamma eller dem själva.

KVINNOJURENS FINANSIERING

Kvinnojuren finansieras främst av bidrag från länets kommuner, totalt cirka 1,5 miljoner kronor per år. Fördelningen mellan kommunerna bygger på befolkningsunderlaget. Det finns ett avtal mellan Kvinnojuren och kommunerna som bland annat innehåller överenskommelser om stödarbetet, om akut tillfälligt boende och om jurens självständighet. Varje år redovisar juren tillbaka till kommunerna genom verksamhetsberättelse och bokslut som granskas av såväl auktoriserad revisor som av förtroendevalda revisorer.

Genom att ha en trygg grundfinansiering via kommunerna kan juren ansöka om ytterligare projekt- och utvecklingsmedel från fonder och från staten. Sådana medel är dock bundna att användas enligt vad som anges i ansökningarna och kan aldrig användas för att ersätta kommunbidrag eller den delen av verksamheten. Under 2016 har de 1,5 miljoner kronorna i föreningsbidrag kunnat växlas upp till närmare 4 miljoner kronor.

Utöver akut tillfälligt boende, jourtelefon och två tillsvidareanställda används de ex-

tra medlen till särskilda satsningar på exempelvis mottagande av barn, mera stödarbete och öppen verksamhet, till kampanjer för att förebygga våld, till utbildning internt och externt på området och till att arrangera föreläsningar och utbildningar för både en bredare allmänhet och för särskilt berörda.

GUNHILDS FOND

Gåvor från enskilda och från andra organisationer till Kvinnojuren hamnar i Gunhilds fond. Det är en fond som startades till minne av en kvinna som dödats av en närstående man.

Medlen används för direkt stöd till kvinnor och barn inom vår verksamhet när samhällets stöd inte räcker till. Det kan handla om exempelvis säkerhetsutrustning till hemmet, att köpa en tvättmaskin till en mamma med flera småbarn, inköp av tält och sovsäckar för en enklare sommarsesong eller stöd till flyttkostnader till någon som behöver byta bostadsort. Ibland kan pengarna gå till lite guldkant i en annars orolig tillvaro.

HUR MÅNGA?

Drygt **1200** kvinnor och barn har bott en period av sina liv på Kvinnojuren i Jämtland sedan starten 1982.

Juren tar varje vecka emot ca **50** stöd-samtal på telefon och möter kvinnor på eller utanför juren **15** gånger. Utöver det följer jourkvinnor med på rättegångar, polisförhör och möten av olika slag.

Kvinnojuren har **2** tillsvidareanställda, för närvarande också **2** projektanställda och ca. **15** ideella jourkvinnor och **52** medlemmar.

Kvinnojuren

– en fristad i ingenmansland

Kvinnojuren – en fristad i ingenmansland är en ideell förening, som är religiöst och partipolitiskt obunden och verkar i hela Jämtlands län. Kvinnojuren är en feministisk förening som verkar mot mäns våld, förtryck och förnedring av kvinnor och barn. Föreningen arbetar på olika sätt mot manlig dominans och överordning. De grundläggande värderingarna är solidaritet och jämställdhet.

KVINNOJUREN STÖTTAR KVINNOR OCH DERAS BARN utifrån kvinnornas egna önskemål och behov. Det kan handla om samtal kring den nuvarande livssituationen, råd om polisanmälan eller vårdnadstvist, sexuella övergrepp eller andra former av psykiskt och fysiskt våld. Det kan vara övergrepp som skedde för länge sedan eller oro för att den relation hon lever i kommer att utvecklas till en hotfull eller våldsamt relation. En del kvinnor vill att en jourkvinna följer med till polis, domstol eller socialtjänst, andra vill ringa helt anonymt. Stödverksamheten omfattar också kvinnor som utsätts för våld av kvinnor.

VÅLD MOT KVINNOR KAN SE UT PÅ OLIKA SÄTT. Kvinnojuren förknippas ofta med arbete mot våld i intima relationer, men arbetar också mot mäns och pojars kränkningar mot kvinnor och flickor på skolan eller arbetsplatsen. Det kan också vara okända gärningsmän, fäder och bröder som begår övergrepp, grooming och stalking. Kort sagt, Kvinnojuren jobbar mot det våld som kvinnor utsätts för på grund av att de är just kvinnor.

Kvinnojuren har funnits i Östersund sedan 1982. Verksamheten finansieras via föreningsbidrag från länets kommuner och av projektbidrag.

Välkommen att kontakta oss!

063-132500

Kvinnojuren, Box 429, 831 26 Östersund
www.kvinnojour.nu info@kvinnojour.nu

INFORMATIONSMÖTE INFÖR JOURUTBILDNING

Kvinnojuren håller ett informationsmöte den 8 december kl 18.00 i Östersund inför en jourutbildning som börjar i januari.

Anmäl dig till info@kvinnojour.nu eller 063-132500. Lokal meddelas i bekräftelsen.

DEN FARLIGASTE
PLATSEN FÖR EN
KVINNA ÄR HEMMET.

STOPPA MÄNS
VÅLD MOT
KVINNOR!

Inom hemmets fyra väggar blir någon du känner utsatt för våld. Du som anhörig, granne eller nära vän är viktig. Din insats kan vara avgörande.

VAD KAN DU GÖRA?

- Om du hör eller ser något akut: ring polisen.
- Om du försöker avbryta en akut situation försök då få någon med dig och tänk på din/er säkerhet.
- Om du hör eller ser något som du tror är konsekvensen av våld – anteckna detaljerat. Du tror kanske att du kommer ihåg, men det gör du inte. Skador, tid, plats, läge, personer, personbeskrivningar, ljusförhållande, avstånd etc. Spara din anteckning, den kanske kommer till användning.
- Du kan fråga henne om hur hon har det, men inte när mannen är i närheten. Tala om att du finns om hon behöver dig. Hon kanske blir arg och tar honom i försvar, men genom att fråga kan du ha sått ett frö. Hon förstår att det kan finnas andra som ser och förstår hur hon har det. Det kan vara avgörande för att hon i ett senare skede söker stöd.
- Du kan sätta upp en lapp om stödverksam-

heter i trappuppgången, på affärens eller arbetsplatsens anslagstavla.

■ Var lyhörd. Kvinnor väljer vem de vill berätta för – kanske är det just dig hon väljer. Det kan vara ganska kryptiskt till att börja med, något litet han sagt eller gjort. Tänk då på att inte ifrågasätta hennes berättelse och val. Överrös henne inte med förnuftigheter utan lyssna först och främst och låt henne formulera vad som hänt. Hon valde just dig och du kan stödja henne i den process hon är i.

■ Kunskap är viktigt – webbkursen som du ser i rutan intill tar ett par timmar att göra på nätet. När du kan mer kan du bli tryggare i att hjälpa någon i din närhet. Vill du konsultera oss, ring!

■ Du kan inte lösa någon annans liv men du kan vara ett stöd och en viktig aktör.

■ Misstänker du att barn far illa – anmäl till socialtjänsten.

Gradskillnad, inte artskillnad mellan skämt och våld

Kvinnojouren ser våld som yttersta konsekvensen av patriarkala strukturer, det vill säga mäns överordning och kvinnors underordning i samhället. Att kommentera kvinnors utseende, skratta åt skämt som sexualiserar eller på andra sätt nedvärderar kvinnor, ursäkta pojkars våld mot flickor med att de bara är kära är alla olika sätt att upprätthålla rådande strukturer.

– Utmana dina fördomar!

– Skratta inte åt skämt som syftar till att kvinnors livsutrymme begränsas!

– Säg ifrån när någon är sexistisk eller på andra sätt kränker kvinnor genom ord och handlingar!

Det glädjer oss på Kvinnojouren att det tas ett samlat grepp för att stoppa mäns våld mot kvinnor och att det är en prioriterad fråga i Sverige.

REGERINGENS NATIONELLA STRATEGI FÖR ATT FÖREBYGGA OCH BEKÄMPA MÄNS VÅLD MOT KVINNOR

Den tioåriga strategin gör att arbetet blir mer målinriktat. Den har fyra målsättningar:

- Ett utökat och verkningsfullt förebyggande arbete mot våld.
- Förbättrad upptäckt av våld och starkare skydd och stöd för våldsutsatta kvinnor och barn.
- Effektivare brottsbekämpning.
- Förbättrad kunskap och metodutveckling.

Under lång tid har arbete inom kvinnofridsområdet mycket handlat om att möta effekterna av våldet men i den här strategin planeras många och bra insatser i det förebyggande arbetet även om den också innehåller viktiga delar för att stödja dem som utsätts för våldet. Stöd och säkerhet för våldsutsatta är fortsatt viktigt.

Åtgärder finns för att göra upp med de normer som rättfärdigar våld, köp av sexuella tjänster, kontroll och andra begränsningar av kvinnors och flickors kroppar, handlingsutrymme och livsval.

”Strategin inbegriper arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck samt mot prostitution och människohandel för sexuella ändamål. Den innehåller åtgärder som stärker skydd och stöd till våldsutsatta kvinnor, insatser mot våld i samkönade relationer samt åtgärder som motarbetar destruktiv maskulinitet och hederstänkande. Strategin sätter också fokus på mäns delaktighet och ansvar för att stoppa våldet.”

I listan av åtgärder välkomnar Kvinnojouren särskilt att det ska ändras i examensbeskrivningarna i högskoleförordningen så att kunskap om mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer ingår i utbildningar för relevanta yrkesgrupper.

En annan rent praktisk åtgärd är uppdrag till Polismyndigheten och Socialstyrelsen att bistå våldsutsatta med att hämta personliga tillhörigheter i hemmet, något som kommer att underlätta mycket för den våldsutsatta när det börjar fungera.

Kvinnojouren ser fram emot att få delta i och följa detta utvecklingsarbete – det här kan vara det som innebär att samhällets kvinnofridsarbete går från ord till handling.

Webbaserad introduktionskurs om mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer.

www.webbkursomvald.se

Nationellt centrum för kvinnofrid.
Länsstyrelserna. Socialstyrelsen.

Välkommen att kontakta oss!

Kvinnojouren 063-13 25 00

– en fristad i ingenmansland www.kvinnojour.nu info@kvinnojour.nu